

॥ श्री-वरमहालक्ष्मी-पूजा ॥

॥ पूर्वाङ्ग-विघ्नेश्वर-पूजा ॥

(आचम्य)

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

प्राणान् आयम्य।

(अप उपस्पृश्य, पुष्पाक्षतान् गृहीत्वा)

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव।
विद्याबलं दैवबलं तदेव लक्ष्मीपतेरङ्गिण्युगं स्मरामि॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा

श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं करिष्यमाणस्य कर्मणः

अविघ्नेन परिसमाप्यर्थम् आदौ विघ्नेश्वरपूजां करिष्ये।

(अप उपस्पृश्य)

ॐ गणानां त्वा गणपतिः हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमम्।
ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पतु आ नः शृण्वन्नृतिर्भिः सीदु सादनम्॥

अगजानानपद्मार्कं गजाननमहर्निशम्।
अनेकदं तं भक्तानाम् एकदन्तमुपास्महे॥

भूर्भुवः सुवरोम्। अस्मिन् हरिद्राबिम्बे सुमुखं महागणपतिं ध्यायामि, आवाहयामि।

ॐ महागणपतये नमः, आसनं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, पादयोः पाद्यं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, अर्ध्यं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, आचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, मधुपर्कं समर्पयामि।

ॐ भूर्भुवः सुवः। ॐ महागणपतये नमः, शुद्धोदकस्नानं समर्पयामि। स्नानानन्तरमाचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, वस्त्रार्थमक्षतान् समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, यज्ञोपवीताभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, दिव्यपरिमलगन्धान् धारयामि। गन्धस्योपरि हरिद्राकुङ्कुमं समर्पयामि।
 ॐ महागणपतये नमः, अक्षतान् समर्पयामि।
 ॐ महागणपतये नमः, पुष्पमालिकां समर्पयामि। पुष्टैः पूजयामि।

॥ अर्चना ॥

१. सुमुखाय नमः	९. धूमकेतवे नमः
२. एकदन्ताय नमः	१०. गणाध्यक्षाय नमः
३. कपिलाय नमः	११. फालचन्द्राय नमः
४. गजकर्णकाय नमः	१२. गजाननाय नमः
५. लम्बोदराय नमः	१३. वक्रतुण्डाय नमः
६. विकटाय नमः	१४. शूर्पकर्णाय नमः
७. विघ्नराजाय नमः	१५. हेरम्बाय नमः
८. विनायकाय नमः	१६. स्कन्दपूर्वजाय नमः

ॐ महागणपतये नमः, नानाविधपरिमलपत्रपुष्पाणि समर्पयामि॥

ॐ महागणपतये नमः, धूपमाघ्रापयामि।

अलङ्कारदीपं सन्दर्शयामि।

ॐ भूर्भुवः सुवः। + ब्रह्मणे स्वाहा० ॐ महागणपतये नमः, () (नैवेद्यं) निवेदयामि।

अमृतापिधानमस्मि॥ निवेदनान्तरम् आचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, ताम्बूलं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, कर्पूरनीराजनन्तरमाचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, मत्रपुष्पं समर्पयामि। स्वर्णपुष्पं समर्पयामि।

अभीप्सितार्थसिद्ध्यर्थं पूजितो यः सुरैरपि।
 सर्वविघ्नच्छिदे तस्मै गणाधिपतये नमः॥

गजाननं भूतगणादिसेवितं कपित्थ-जम्बूफल-सार-भक्षितम्।
 उमासुतं शोकविनाशकारणं नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम्॥
 अनन्तकोटिप्रदक्षिणनमस्कारान् समर्पयामि।
 छत्रचामरादिसमस्तोपचारान् समर्पयामि।

वक्रतुण्डमहाकाय कोटिसूर्यसमप्रभ।
 अविघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा॥

सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः।
 लम्बोदरश्च विकटो विघ्नराजो गणाधिपः॥
 धूमकेतुर्गणाध्यक्षो फालचन्द्रो गजाननः।
 वक्रतुण्डः शूर्पकर्णो हेरम्भः स्कन्दपूर्वजः॥

पोडशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि।
विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा।
सङ्गामे सर्वकार्येषु विघ्रस्तस्य न जायते॥
प्रार्थनाः समर्पयामि।

॥ प्रधान-पूजा — श्रीमहालक्ष्मी-पूजा ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

॥ सङ्कल्पः ॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं शुभे शोभने मुहूर्ते अद्य ब्रह्मणः द्वितीयपरार्थे
श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमे पादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे भरतखण्डे
मेरोः दक्षिणे पार्श्वे शकाब्दे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिकाणां प्रभवादीनां षष्ठ्याः संवत्सराणां
मध्ये () नाम संवत्सरे दक्षिणायने वर्ष-ऋतौ (कटक/सिंह)-श्रावण-मासे शुक्लपक्षे ()
शुभतिथौ भृगुवासरयुक्तायाम् () नक्षत्र ()-योग ()-करण-युक्तायां च एवं गुण
विशेषण विशिष्टायाम् अस्याम् () शुभतिथौ अस्माकं सहकुटुम्बानां क्षेमस्थैर्य-धैर्य-वीर्य-
विजय-आयुरारोग्य-ऐश्वर्याभिवृद्धर्थम् धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधफलपुरुषार्थसिद्धर्थं पुत्रपौत्राभिवृद्धर्थम्
इष्टकाम्यार्थसिद्धर्थम् मम इहजन्मनि पूर्वजन्मनि जन्मान्तरे च सम्पादितानां ज्ञानाज्ञानकृतमहा-
पातकचतुष्य-व्यतिरिक्तानां रहस्यकृतानां प्रकाशकृतानां सर्वेषां पापानां सद्य अपनोदनद्वारा
सकल-पापक्षयार्थं आयुष्मत्सन्तानसमृद्धर्थं दीर्घसौमङ्गल्यावास्त्वर्थं श्रीवरमहालक्ष्मी-प्रसादसिद्धर्थं
यथाशक्ति-ध्यानावाहनादिषोडशोपचारैः श्रीवरमहालक्ष्मी-पूजां करिष्ये। तदङ्गं कलशपूजां च करिष्ये।
श्रीविघ्नेश्वराय नमः यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि। शोभनार्थं क्षेमाय पुनरागमनाय च।
(गणपति-प्रसादं शिरसा गृहीत्वा)

॥ आसन-पूजा ॥

पृथिव्या मेरुपृष्ठं ऋषिः। सुतलं छन्दः। कूर्मो देवता॥

पृथिव्ये त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता।
त्वं च धारय मां देवि पवित्रं चासनं कुरु॥

॥ घण्टा-पूजा ॥

आगमार्थं तु देवानां गमनार्थं तु रक्षसाम्।
घण्टारवं करोम्यादौ देवताऽऽह्नकारणम्॥

॥ कलश-पूजा ॥

ॐ कलशाय नमः दिव्यगन्धान् धारयामि।

गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति।
नर्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु॥

ॐ गङ्गायै नमः। ॐ यमुनायै नमः। ॐ गोदावर्यै नमः। ॐ सरस्वत्यै नमः। ॐ नर्मदायै नमः।
ॐ सिन्धवे नमः। ॐ कावेर्यै नमः।
ॐ सप्तकोटिमहातीर्थान्यावाहयामि।

(अथ कलशं स्पृष्टा जपं कुर्यात्)

आपो वा इदं सर्वं विश्वां भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव् आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सुप्राडापो विराडापः स्वराडापश्छन्दाङ्गस्यापो ज्योतीङ्गस्यापो यजूङ्गस्यापः सूत्यमापः सर्वा देवता आपो भूर्भुवः सुवराप् ओम्॥

कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः।
मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः॥

कुक्षौ तु सागराः सर्वे सप्तद्वीपा वसुन्धरा।
ऋग्वेदोऽथ यजुर्वेदः सामवेदोऽप्यथर्वणः।
अङ्गेश्वर सहिताः सर्वे कलशाम्बुसमाश्रिताः॥

सर्वे समुद्राः सरितः तीर्थानि च हृदा नदाः।
आयान्तु देविपूजार्थं दुरितक्षयकारकाः॥
ॐ भूर्भुवः सुवो भूर्भुवः सुवो भूर्भुवः सुवः।

(इति कलशजलेन सर्वोपकरणानि आत्मानं च प्रोक्ष्य।)

॥ आत्म-पूजा ॥

ॐ आत्मने नमः, दिव्यगन्धान् धारयामि।

- १. आत्मने नमः
- २. अन्तरात्मने नमः
- ३. योगात्मने नमः

- ४. जीवात्मने नमः
- ५. परमात्मने नमः
- ६. ज्ञानात्मने नमः

समस्तोपचारान् समर्पयामि।

देहो देवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सनातनः।
त्यजेदज्ञाननिर्माल्यं सोऽहं भावेन पूजयेत्॥

॥ पीठ-पूजा ॥

१. आधारशक्त्यै नमः	८. रत्नवेदिकायै नमः
२. मूलप्रकृत्यै नमः	९. स्वर्णस्तम्भाय नमः
३. आदिकूर्माय नमः	१०. श्वेतच्छत्राय नमः
४. आदिवराहाय नमः	११. कल्पकवृक्षाय नमः
५. अनन्ताय नमः	१२. क्षीरसमुद्राय नमः
६. पृथिव्यै नमः	१३. सितचामराभ्यां नमः
७. रत्नमण्डपाय नमः	१४. योगपीठासनाय नमः

॥ गुरु-ध्यानम् ॥

गुरुब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः।
गुरुः साक्षात् परं ब्रह्म तस्मै श्री-गुरवे नमः॥

॥ षोडशोपचार-पूजा ॥

पद्मासनां पद्मकरां पद्ममालाविभूषिताम्।
क्षीरसागरसम्भूतां हेमवर्णसमप्रभाम्॥

क्षीरवर्गसमं वर्ङं दधानां हरिवल्लभाम्।
भावये भक्तियोगेन कलशेऽस्मिन् मनोहरे॥

अस्मिन् कुम्भे (प्रतिमायां) श्री-वरलक्ष्मीं ध्यायामि।

बालभानुप्रतीकाशे पूर्णचन्द्रनिभानने।
सूत्रेऽस्मिन् सुस्थिरा भूत्वा प्रयच्छ बहुलान् वरान्॥

इति दोरस्थापनम्।

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये विष्णुवक्षस्थलालये।
आवाहयामि देवि त्वामभीष्टफलदा भव॥

श्री-वरलक्ष्मीमावाहयामि।

अनेकरत्नखचितं क्षीरसागरसम्भवे।
स्वर्णसिंहासनं देवि स्वीकुरुष्व हरिप्रिये॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः आसनं समर्पयामि।

गङ्गादिसरिदानीतं गन्धपुष्पसमन्वितम्।
पाद्यं ददामि ते देवि प्रसीद परमेश्वरि॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः पाद्यं समर्पयामि।

गङ्गानर्दीसमानीतं सुवर्णकलशस्थितम्।
गृहाणार्घ्यं मया दत्तं पुत्रपौत्रफलप्रदे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः अर्घ्यं समर्पयामि।

प्रसन्नं शीतलं तोयं प्रसन्नमुखपङ्कजे।
गृहाणाचमनार्थाय गरुडध्वजवल्लभे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः आचमनं समर्पयामि।

महालक्ष्मि महादेवि मध्वाज्यदधिसंयुतम्।
मधुपर्कं गृहाणेमं मधुसूदनवल्लभे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः मधुपर्कं समर्पयामि।

पयोदधिघृतैर्युक्तं शर्करामधुसंयुतम्।
पञ्चामृतं गृहाणेदं वरलक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः पञ्चामृतं समर्पयामि।

हेमकुम्भस्थितं स्वच्छं गङ्गादिसरिदाहृतम्।
स्नानार्थं सलिलं देवि गृह्यतां सागरात्मजे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः स्नानं समर्पयामि। स्नानान्तरम् आचमनीयं समर्पयामि।

दिव्याम्बरयुगं सूक्ष्मं कश्चुकं च मनोहरम्।
वरलक्ष्मि महादेवि गृहाणेदं मयाऽर्पितम्॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः वस्त्रं समर्पयामि।

माङ्गल्यमणिसंयुक्तं मुक्ता-विद्रुमसंयुतम्।
दत्तं मङ्गलसूत्रं च गृहाण हरिवलभे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः कण्ठसूत्रं समर्पयामि।

रत्नाटङ्ककेयूरहारकङ्कणभूषिते ।
भूषणानि महाहीणि गृहाण करुणानिधे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः आभरणानि समर्पयामि।

कर्पूरचन्दनोपेतं कस्तूरीकुङ्कुमान्वितम्।
सर्वगन्धं गृहाणाद्य सर्वमङ्गलदायिनि॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः गन्धान् धारयामि।

शालिजातान् चन्द्रवर्णान् स्त्रियमौक्तिकसन्निभान्।
अक्षतान् देवि गृह्णीष्व पङ्कजाक्षस्य वलभे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः अक्षतान् समर्पयामि।

मन्दारपारिजाताङ्गैः केतक्युत्पलपाटलैः।
मलिकाजातिवकुलैः पुष्पैस्त्वां पूजयाम्यहम्॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः पुष्पमालां समर्पयामि। पुष्पैः पूजयामि।

॥ अङ्ग-पूजा ॥

१.	वरलक्ष्म्यै नमः	— पादौ पूजयामि
२.	महालक्ष्म्यै नमः	— गुल्फौ पूजयामि
३.	इन्दिरायै नमः	— जङ्घे पूजयामि
४.	चण्डिकायै नमः	— जानुनी पूजयामि
५.	क्षीराब्धितनयायै नमः	— ऊरु पूजयामि
६.	पीताम्बरधारिण्यै नमः	— कटिं पूजयामि
७.	सागरसम्भवायै नमः	— गुह्यं पूजयामि
८.	नारायणप्रियायै नमः	— नाभिं पूजयामि
९.	जगत्कुक्ष्यै नमः	— कुक्षिं पूजयामि
१०.	विश्वजनन्यै नमः	— वक्षः पूजयामि
११.	सुस्तन्यै नमः	— स्तनौ पूजयामि
१२.	कम्बुकण्ठ्यै नमः	— कण्ठं पूजयामि
१३.	सुन्दर्यै नमः	— स्कन्धौ पूजयामि
१४.	पद्महस्तायै नमः	— हस्तान् पूजयामि
१५.	बहुप्रदायै नमः	— बाहून् पूजयामि
१६.	चन्द्रवदनायै नमः	— वक्रं पूजयामि
१७.	चश्चलायै नमः	— चुबुकं पूजयामि
१८.	बिम्बोष्ठ्यै नमः	— ओष्ठं पूजयामि
१९.	अनघायै नमः	— अधरं पूजयामि
२०.	सुकपोलायै नमः	— कपोलौ पूजयामि
२१.	फलप्रदायै नमः	— फालम् पूजयामि
२२.	नीलालकायै नमः	— अलकान् पूजयामि
२३.	शिवायै नमः	— शिरः पूजयामि
२४.	सर्वमङ्गलायै नमः	— सर्वाण्यङ्गानि पूजयामि

॥ अष्टलक्ष्मी-अर्चना ॥

१. आदिलक्ष्म्यै नमः
२. धान्यलक्ष्म्यै नमः
३. धैर्यलक्ष्म्यै नमः
४. गजलक्ष्म्यै नमः
५. सन्तानलक्ष्म्यै नमः

६. विजयलक्ष्म्यै नमः
७. विद्यालक्ष्म्यै नमः
८. धनलक्ष्म्यै नमः
९. वरलक्ष्म्यै नमः
१०. महालक्ष्म्यै नमः

॥ लक्ष्म्यष्टोत्रशतनामावलिः ॥

॥ ध्यानम् ॥

वन्दे पद्मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदां
हस्ताभ्यामभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम्।
भक्ताभीष्टफलप्रदां हरिहरब्रह्मादिभिः सेवितां
पार्श्वे पङ्कजशङ्खपद्मनिधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे।
भगवति हरिवलभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥

प्रकृत्यै नमः	१०	नित्यपुष्टायै नमः
विकृत्यै नमः		विभावर्यै नमः
विद्यायै नमः		अदित्यै नमः
सर्वभूतहितप्रदायै नमः		दित्यै नमः
श्रद्धायै नमः		दीप्तायै नमः
विभूत्यै नमः		वसुधायै नमः
सुरभ्यै नमः		वसुधारिण्यै नमः
परमात्मिकायै नमः		कमलायै नमः
वाचे नमः		कान्तायै नमः
पद्मालयायै नमः		क्षमायै नमः

पद्मायै नमः	क्षीरोदसम्भवायै नमः
शुचये नमः	अनुग्रहप्रदायै नमः
स्वाहायै नमः	बुद्धये नमः
स्वधायै नमः	अनघायै नमः
सुधायै नमः	हरिवलभायै नमः
धन्यायै नमः	अशोकायै नमः
हिरण्मय्यै नमः	अमृतायै नमः
लक्ष्म्यै नमः	दीप्तायै नमः

२०

३०

लोकशोकविनाशिन्यै नमः		तुष्टै नमः
धर्मनिलयायै नमः		दारिद्र्यनाशिन्यै नमः
करुणायै नमः		प्रीतिपुष्करिण्यै नमः
लोकमात्रे नमः	४०	शान्तायै नमः
पद्मप्रियायै नमः		शुक्लमाल्याम्बरायै नमः
पद्महस्तायै नमः		श्रियै नमः
पद्माक्षयै नमः		भास्कर्यै नमः
पद्मसुन्दर्यै नमः		बिल्वनिलयायै नमः
पद्मोद्भवायै नमः		वरारोहायै नमः
पद्ममुख्यै नमः		यशस्विन्यै नमः
पद्मनाभप्रियायै नमः		वसुन्धरायै नमः
रमायै नमः		उदाराङ्गायै नमः
पद्ममालाधरायै नमः		हरिण्यै नमः
देव्यै नमः	५०	हेममालिन्यै नमः
पद्मिन्यै नमः		धनधान्यकर्यै नमः
पद्मगन्धिन्यै नमः		सिद्धै नमः
पुण्यगन्धायै नमः		स्नैणसौम्यायै नमः
सुप्रसन्नायै नमः		शुभप्रदायै नमः
प्रसादाभिमुख्यै नमः		नृपवेशमगतानन्दायै नमः
प्रभायै नमः		वरलक्ष्म्यै नमः
चन्द्रवदनायै नमः		वसुप्रदायै नमः
चन्द्रायै नमः		शुभायै नमः
चन्द्रसहोदर्यै नमः		हिरण्यप्राकारायै नमः
चतुर्भुजायै नमः	६०	समुद्रतनयायै नमः
चन्द्ररूपायै नमः		जयायै नमः
इन्दिरायै नमः		मङ्गलायै देव्यै नमः
इन्दुशीतलायै नमः		विष्णुवक्षःस्थलस्थितायै नमः
आह्वादजनन्यै नमः		विष्णुपत्न्यै नमः
पुष्ट्यै नमः		प्रसन्नाक्षयै नमः
शिवायै नमः		नारायणसमाश्रितायै नमः
शिवकर्यै नमः		दारिद्र्यध्वंसिन्यै नमः
सत्यै नमः		देव्यै नमः
विमलायै नमः		सर्वोपद्रवहारिण्यै नमः
विश्वजनन्यै नमः	७०	नवदुर्गायै नमः

महाकाल्यै नमः
ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकायै नमः

त्रिकालज्ञानसम्पन्नायै नमः
भुवनेश्वर्यै नमः

१०८

॥इति श्री-लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामावलिः सम्पूर्णा॥
श्री-वरलक्ष्म्यै नमः नानाविधपरिमलपत्रपुष्पाणि समर्पयामि।

॥उत्तराङ्ग-पूजा ॥

धूपं ददामि ते रम्यं गुग्गुल्वगरुसंयुतम्।
गृहाण त्वं महालक्ष्मि भक्तानामिष्टदायिनि॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः धूपमाद्रापयामि।

साज्यं त्रिवर्तिसंयुक्तं सर्वाभीष्टप्रदायिनि।
दीपं गृहाण कमले देहि मे सर्वमीप्सितम्॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः अलङ्कार-दीपं सन्दर्शयामि।

नानाभक्ष्यसमायुक्तं नानाफलसमन्वितम्।
नैवेद्यं गृह्यतां देवि नारायणकुटुम्बिनि॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः नैवेद्यं समर्पयामि।

उशीरवासितं तोयं शीतलं शशिसोदरि।
पानाय गृह्यतां देवि पारावारतनूभवे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः पानीयं समर्पयामि।

पूर्णीफलं सकर्पूरं नागवल्लीदलानि च।
चूर्णं च चन्द्रसहजे गृह्यन्तां हरिवलभे॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः ताम्बूलं समर्पयामि।

नीराजनं नीरजाक्षि नारायणविलासिनि ।
गृह्यतामर्पितं भक्त्या गरुडध्वजभामिनि॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः कर्पूरनीराजनं सन्दर्शयामि।
कर्पूरनीराजनानन्तरम् आचमनीयं समर्पयामि।

पुष्पाङ्गलिं गृहाणेमं पुरुषोत्तमवलभे।
वरलक्ष्मि नमस्तुभ्यं वरान्देहि ममाखिलान्॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः मन्त्रपुष्पाङ्गलिं समर्पयामि।

सर्वमङ्गललाभाय सर्वपापनिवृत्तये।
प्रदक्षिणं करोम्यद्य प्रसीद परमेश्वरि॥
श्री-वरलक्ष्म्यै नमः प्रदक्षिणं समर्पयामि।

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै
नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ।
नमोऽस्तु रत्नाकरसम्भवायै
नमोऽस्तु लक्ष्म्यै जगतां जनन्यै॥
श्री-वरलक्ष्म्यै नमः नमस्कारान् समर्पयामि।

आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्रपौत्रान् पशून् धनम्।
शत्रुक्षयं महालक्ष्मि प्रयच्छ करुणानिधे॥
श्री-वरलक्ष्म्यै नमः प्रार्थनाः समर्पयामि।

॥ दोरग्रन्थि-पूजा ॥

कमलायै नमः	— प्रथमग्रन्थिं पूजयामि।
रमायै नमः	— द्वितीयग्रन्थिं पूजयामि।
लोकमात्रे नमः	— तृतीयग्रन्थिं पूजयामि।
विश्वजनन्यै नमः	— चतुर्थग्रन्थिं पूजयामि।
महालक्ष्म्यै नमः	— पञ्चमग्रन्थिं पूजयामि।
क्षीराब्धितनयायै नमः	— षष्ठग्रन्थिं पूजयामि।
विश्वसाक्षिण्यै नमः	— सप्तमग्रन्थिं पूजयामि।
हरिवल्लभायै नमः	— अष्टमग्रन्थिं पूजयामि।
चन्द्रसहोदर्यै नमः	— नवमग्रन्थिं पूजयामि।

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये सर्वपापप्रणाशिनि।
दोरकं प्रतिगृह्णामि सुप्रीता भव सर्वदा॥
इति दोरकं हस्तेन गृहीत्वा।

करिष्यामि व्रतं देवि त्वद्भक्ता त्वत्परायणा।
श्रियं देहि यशो देहि सौभाग्यं देहि मे शुभे॥

नवतन्तुसमायुक्तं नवग्रन्थिसमन्वितम्।
बध्रीयां दक्षिणे हस्ते दोरकं हरिवल्लभे॥
इति दोरकं बध्रीयात्।

॥ अर्धम् ॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा श्री-वरलक्ष्मी-प्रीत्यर्थं वरलक्ष्मीपूजान्ते क्षीरार्घ्यप्रदानं करिष्ये॥

गोक्षीरेण युतं देवि गन्धपुष्पसमन्वितम्।
अर्घ्यं गृहाण वरदे वरलक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥

श्री-वरलक्ष्म्यै नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम्।

॥ उपायन-दानम् ॥

इन्दिरा प्रतिगृह्णाति इन्दिरा वै ददाति च।
इन्दिरा तारयेद् द्वाभ्यां इन्दिरायै नमो नमः॥

हिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः।
अनन्तपुण्यफलदम् अतः शान्तिं प्रयच्छ मे॥

श्रीवरमहालक्ष्मीपूजाकाले अस्मिन् मया क्रियमाण-
श्रीवरमहालक्ष्मीपूजायां यद्देयमुपायनदानं तत्प्रत्याम्नायार्थं हिरण्यं
श्रीवरमहालक्ष्मीप्रीतिं कामयमानः

मनसोद्दिष्टाय ब्राह्मणाय तुभ्यमहं सम्प्रददे नमः न मम।

अनया पूजया श्रीवरमहालक्ष्मीः प्रीयताम्।

इति उपायनं दत्त्वा सुवासिनीश्च सम्पूजयेत्॥

इति वरलक्ष्मीपूजाविधिः॥

॥ प्रार्थना ॥

दामोदरि नमस्तेऽस्तु नमस्तेऽस्तु क्षमातृके।
नमस्तेऽस्तु महालक्ष्मि त्राहि मां परमेश्वरि॥

सर्वदा देहि मे द्रव्यं दानायापि च भुक्तये।
धनधान्यं धरां हर्षं कीर्तिम् आयुश्च देहि मे॥

यन्मया वाञ्छितं देवि तत्सर्वं सफलं कुरु।
न बाधन्तां कुकर्माणि सङ्कटं मे निवारय॥

॥ कनकधारास्तवः ॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती
 भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम्।
 अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला
 माङ्गल्यदास्तु मम मङ्गलदेवतायाः॥१॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः
 प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि।
 माला दृशोर्मधुकरीव महोत्पले या
 सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः॥२॥

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दम्
 आनन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतत्रम् ।
 आकेकरस्थितकनीनिकपक्षमनेत्रं
 भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गशयाङ्गनायाः॥३॥

बाह्न्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या
 हारावलीव हरिनीलमयी विभाति।
 कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला
 कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः॥४॥

कालाम्बुदालिलितोरसि कैटभारेः
 धाराधरे स्फुरति या तडिदङ्गनेव।
 मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिः
 भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः॥५॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावात्
 माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन।
 मथ्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं
 मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः॥६॥

विश्वामरेन्द्रपदवीन्नमदानदक्षम्
 आनन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि।
 ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्घम्
 इन्द्रीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥७॥

इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया दर्यार्द्र-
 दृष्ट्या त्रिविष्टपदं सुलभं लभन्ते।
 दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीप्तिरिष्टां
 पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः॥८॥

दद्याद्यानुपवनो द्रविणाम्बुधाराम्
 अस्मिन्नकिञ्चनविहङ्गशिशौ विषण्णे।
 दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरं
 नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः ॥९॥

 गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति
 शाकम्भरीति शशिशेखरवल्लभेति।
 सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै
 तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै॥१०॥

 श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै
 रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै।
 शत्त्वै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै
 पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवलभायै॥११॥

 नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै
 नमोऽस्तु दुर्घोदधिजन्मभूम्यै।
 नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै
 नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै॥१२॥

 नमोऽस्तु हेमाम्बुजपीठिकायै
 नमोऽस्तु भूमण्डलनायिकायै।
 नमोऽस्तु देवादिदयापरायै
 नमोऽस्तु शार्ङ्गायुधवलभायै॥१३॥

 नमोऽस्तु देव्यै भृगुनन्दनायै
 नमोऽस्तु विष्णोरुरसि स्थितायै।
 नमोऽस्तु लक्ष्म्यै कमलालयायै
 नमोऽस्तु दामोदरवल्लभायै॥१४॥

 नमोऽस्तु कान्त्यै कमलेक्षणायै
 नमोऽस्तु भूत्यै भुवनप्रसूत्यै।
 नमोऽस्तु देवादिभिरचितायै
 नमोऽस्तु नन्दात्मजवलभायै॥१५॥

 सम्पत्करणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
 साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि।
 त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
 मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये॥१६॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः
सेवकस्य सकलार्थसम्पदः।
सन्तनोति वचनाङ्गमानसैः
त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे॥१७॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते
धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति हरिवलभे मनोजे
त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥१८॥

दिग्घस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्ट-
स्वर्वाहिनी विमलचारुजलाप्नुताङ्गीम्।
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-
लोकाधिनाथगृहिणीम् अमृताब्धिपुत्रीम्॥१९॥

कमले कमलाक्षवलभे त्वं
करुणापूरतरगङ्गितैरपाङ्गैः ।
अवलोकय मामकिञ्चनानां
प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः॥२०॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिर्मीभिरन्वहं
त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम्।
गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो
भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः॥२१॥

देवि प्रसीद जगदीश्वरि लोकमातः
कल्याणगात्रि कमलेक्षणजीवनाथे।
दारिद्र्यभीतिहृदयं शरणागतं माम्
आलोकय प्रतिदिनं सदयैरपाङ्गैः॥

॥इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
श्री-कनकधारास्तवः सम्पूर्णः॥

॥महालक्ष्म्यष्टकम्॥

इन्द्र उवाच

नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीर्पीठे सुरपूजिते।
शङ्खंचक्रगदाहस्ते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥१॥
नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्करि।
सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥२॥

सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदुष्टभयङ्करि।
सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥३॥

सिद्धिबुद्धिप्रदे देवि भुक्तिमुक्तिप्रदायिनि।
मन्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥४॥

आद्यन्तरहिते देवि आद्यशक्तिमहेश्वरि।
योगजे योगसमूते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥५॥

स्थूलसूक्ष्ममहारौद्रे महाशक्ति महोदरे।
महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥६॥

पद्मासनस्थिते देवि परब्रह्मस्वरूपिणि।
परमेशि जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥७॥

श्वेताम्बरधरे देवि नानालङ्घारभूषिते।
जगत्स्थिते जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥८॥

महालक्ष्म्यष्टकं स्तोत्रं यः पठेद्वक्तिमान्त्रः।
सर्वसिद्धिमवाप्रोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा॥

एककाले पठेन्नित्यं महापापविनाशनम्।
द्विकालं यः पठेन्नित्यं धनधान्यसमन्वितः॥

त्रिकालं यः पठेन्नित्यं महाशत्रुविनाशनम्।
महालक्ष्मीर्भवेन्नित्यं प्रसन्ना वरदा शुभा॥

॥इति श्रीमद्भाग्वतपुराणे श्री-महालक्ष्म्यष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥अपराध-क्षमापनम्॥

न्यूनं वाऽप्यगुणं वाऽपि यन्मया मोहितं कृतम्।
सर्वं तदस्तु सम्पूर्णं त्वत्प्रसादान्महेश्वरि॥

लक्ष्मि त्वत्कृपया नित्यं कृता पूजा तवाऽऽज्ञया।
स्थिरा भव गृहे ह्यस्मिन् मम सन्तानकर्मणि॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्याऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि॥

सर्वं तत्सद्व्याप्तिमस्तु।

॥ कथा [ब्रतराजः] ॥

सूत उवाच

कैलासशिखरे रम्ये सर्वदेवनिषेविते।
गौर्या सह महादेवो दीव्यनक्षेवनोदतः॥१॥

जितोऽसि त्वं मया चाऽऽह पार्वती परमेश्वरम्।
सोऽपि त्वं च जितेत्याह सुविवादस्तयोरभूत्॥२॥

चित्रनेमिस्तदा पृष्ठो मृषावादमभाषत।
तदा कोपसमाविष्टा गौरी शापं ददौ ततः॥३॥

कुष्ठी भव मृषावादिन् चित्रनेमिर्हतप्रभः।
नानृतेन समं पापं क्वाऽपि दृष्टं श्रुतं मया॥४॥

चित्रनेमिर्महाप्राज्ञः सत्यं वदति नो मृषा।
प्रसादः क्रियतां देवि देवीमाह वृषध्वजः॥५॥

प्रसादसुमुखी तस्मै विशापं च जगाद सा।
यदा सरोवरे रम्ये करिष्यन्ति शुचिव्रतम्॥६॥

ततः स्वर्गणिकाः सर्वं यक्ष्यन्ति त्वां समाहिताः।
तदा तव विशापः स्यादित्युक्तः स पपात ह॥७॥

ततः कतिपयाहोभिश्चित्रनेमिः सरोवरे।
कुष्ठी भूत्वा वसंस्तत्र दर्दश स्वर्विलासिनीः॥८॥

देवतापूजनासक्ताः पप्रच्छ प्रणिपत्य ताः।
किमेतद्द्वे महाभागाः किं पूजा किं च वाञ्छितम्॥९॥

किं मया च ह्यनुष्टेयमिहामुत्र फलप्रदम्।
इति ब्रतं चित्रनेमिः पप्रच्छ स्वर्विलासिनीः॥१०॥

येनाहं गिरिजाशापान्मोक्ष्यामि चिरदुःखतः।
ता ऊचुः क्रियतामद्य त्वया चैतदनुत्तमम्॥११॥

वरलक्ष्मीब्रतं दिव्यं सर्वकामसमृद्धिदम्।
यदा रवौ कुलीरस्थे मासे च श्रावणे तथा॥१२॥

गङ्गायमुनयोर्योगे तुङ्गभ्रद्रासरित्तटे।
तस्मिन्वै श्रावणे मासि शुक्लपक्षे भृगोर्दिने॥१३॥

प्रारब्धव्यं ब्रतं तत्र महालक्ष्म्या यतात्मभिः।
सुवर्णप्रतिमां कुर्याच्चितुर्भुजसमन्विताम्॥१४॥

पूर्वं गृहमलङ्कृत्य तोरणे रङ्गवल्लिभिः।
 गृहस्य पूर्वदिग्भागे ईशान्यां च विशेषतः॥१५॥
 प्रस्थमितांस्तप्तुलांश्च भूमौ निक्षिप्य पद्मके।
 संस्थाप्य कलशं तत्र तीर्थतोयैः प्रपूरयेत्॥१६॥
 फलानि च विनिक्षिप्य सुवर्णं प्रक्षिपेत्ततः।
 पल्लवांश्च विनिक्षिप्य वस्त्रेणाच्छाद्य यत्नतः॥१७॥
 प्रतिमां स्थापयेत्तत्र पूजयेच्च यथाविधि।
 अग्न्युत्तारणपूर्वं तु शुद्धस्नानं यथाक्रमम्॥१८॥
 पश्चामृतेन स्नपनं कारयेन्मन्त्रतः सुधीः।
 अभिषेकं ततः कृत्वा देवीसूक्तेन वै ततः॥१९॥
 अष्टगच्छैः समभ्यर्च्य पल्लवैश्च समर्चयेत्।
 अश्वत्थवटबिल्वाम्रमालतीदाढिमास्तथा॥२०॥
 एतेषां पत्राण्यादाय एकविंशतिसङ्घाया।
 नामाविधैस्तथा पुष्पैर्मालत्यादिसमुद्भवैः॥२१॥
 धूपदीपर्महालक्ष्मीं पूजयेत् सर्वकामदाम्।
 पायसैर्भक्ष्यभोज्यैश्च नानाव्यञ्जनसंयुतैः॥२२॥
 एकविंशतिसङ्घाकैरपूपैः पूजयेच्छिवाम्।
 निवेद्य सर्वदेव्यै तु वरं स वृणुयात्ततः॥२३॥
 नृत्यगीतादिसहितो देवीं सम्प्रार्थयेच्छियम्।
 रमां सरस्वतीं ध्यायेच्छच्चीं च प्रियवादिनीम्॥२४॥
 एवं ब्रतविधिं तस्मै कथयित्वा विधानतः।
 पश्चवायनकान् दत्त्वा कथां शृण्वीत यत्नतः॥२५॥
 तथा मौनं गृहीत्वा तु पश्चार्तिक्येन पूजयेत्।
 ब्रतं च कुर्वता गृह्य एकं पूगफलं तथा॥२६॥
 पर्णेकं चूर्णरहितं चर्वणीयं प्रयत्नतः।
 चैलखण्डे दृढं बछ्वा प्रातः पश्येद्विचक्षणः॥२७॥
 आरक्तं यदि जायेत कुर्याद्वृतमनुतमम्।
 नोचेन्न तद्वतं कार्यं सर्वथा भूतिमिच्छता॥२८॥
 अनेनैव विधानेन ब्रतं गृहीत यत्नतः।
 अप्सरोभिः कृतं सम्यग्ब्रतं सर्वसमृद्धिदम्॥२९॥
 पूजावसानपर्यन्तं चित्रनेमिरलोकयत्।
 धूपधूमं समाप्ताय घृतदीपप्रभावतः॥३०॥

गतकुष्ठः स्वर्णतेजाः शुचिस्तद्रूतमानसः।
अहं यत्नात् करिष्यामि ब्रतं सर्वसमृद्धिदम्॥३१॥

इत्युक्ता सर्वदेवीस्तु कारयामास तत्क्षणात्।
सुवर्णनिर्मितां देवीं वस्त्रालङ्घारसंयुताम्॥३२॥

पूर्वोक्तेन विधानेन पूजां कृत्वा प्रयत्नतः।
ततो वैणवपात्राणि फलान्नैश्च सदक्षिणैः॥३३॥

एकविंशतिपक्वान्नैः पूरितानि विधाय च।
पञ्चवायनकान्येवं कृत्वादात् यथाक्रमम्॥३४॥

विप्राय चाथ यतये देव्यै तु ब्रह्मचारिणे।
सुवासिन्यै ततस्त्वेकमर्पितं चित्रनेमिना॥३५॥

एवं सम्यक् क्रमेणैतदत्त्वा वायनपञ्चकम्।
ततो गृहं गतः सोऽथ देवीं नत्वा यथाक्रमम्॥३६॥

नागवलीदलं त्वेकं क्रमुकं चूर्णवज्जितम्।
भक्षययित्वा तु चैलान्ते बद्धा प्रातर्निरक्षत॥३७॥

आरक्ते च ततो जाते ब्रतं चक्रं स भक्तिः।
अद्याहं गतपापोऽस्मि देवीदर्शनयोगतः॥३८॥

एतत्सम्यग्ब्रतं चीर्णं भक्तिभावेन यन्मया।
चित्रनेमिव्रतं कृत्वा कैलासं शङ्खरालयम्॥३९॥

गत्वा प्रणम्य देवेशं देवीमादरपूर्वकम्।
पार्वती च तदा प्राह चित्रनेमे स्वपुत्रवत्॥४०॥

पालनीयो मया त्वं च सत्यमित्यवधार्यताम्।
चित्रनेमिस्तदा प्राह पार्वतीं हरवल्लभे॥४१॥

तव पादाम्बुजं दृष्टं वरलक्ष्मीप्रसादतः।
महादेवस्ततः प्राह चित्रनेमि शुचिव्रतम्॥४२॥

अद्यप्रभृति कैलासे भुङ्ग भोगान् यथेष्पितान्।
पश्चाद्ग्रन्तासि वैकुण्ठं वरस्यास्य प्रसादतः॥४३॥

पार्वत्याऽपि कृतं पूर्वं पुत्रलभार्थमेव च।
लब्धश्च षण्मुखो देव्या ब्रतराजप्रसादतः॥४४॥

नन्दश्च विक्रमादित्यो राज्यं प्राप्तौ महाब्रतौ।
नन्दश्च कान्तया हीनः कान्तां लेभे सुलक्षणाम्॥४५॥

तया च तद् ब्रतं कृत्वं कृतं वै पुत्रहेतवे।
पुत्रं प्रसुपुवे सा च त्रैलोक्यभरणक्षमम्॥४६॥

इह भुक्ता तु विपुलान्भोगान्वै सुमनोहरान्।
तदाप्रभृति लोकेऽस्मिन् वरलक्ष्मीव्रतं शुभम्॥४७॥

ब्रतं करोति या नारी नरो वाऽपि शुचिव्रतः।
भुक्ता भोगांश्च विपुलानन्ते शिवपुरं ब्रजेत्॥४८॥

इत्याख्यातं मया विप्रा वरलक्ष्मीव्रतं शुभम्।
य इदं शृणुयान्नित्यं श्रावयेद्वा समाहितः॥४९॥

धनं धान्यमवाप्नोति वरलक्ष्मीप्रसादतः॥५०॥

॥इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे श्रावणशुक्रवारे वरलक्ष्मीव्रतं सम्पूर्णम्॥

॥कथा [भविष्योत्तरपुराणम्] ॥

सूत उवाच

कैलासशिखरे रम्ये नानागणनिषेविते।
मन्दारपीठे विद्रान्ते नानामणिविभूषिते॥१॥

रत्नपीठे सुखासीनं शङ्करं लोकशङ्करम्।
प्रप्रच्छ गौरी सन्तुष्टा परानुग्रहकाम्यया॥२॥

पार्वत्युवाच

भगवन् सर्वलोकेश सर्वभूतहिते रता।
यद्रहस्यमिदं पुण्यं तदाचक्ष्वममानघ॥३॥

वरलक्ष्मीव्रतं चास्ति तन्मे ब्रूहि जगत्प्रभो।

शङ्कर उवाच

ब्रतानामुत्तमं नाम सर्वसौभाग्यदायकम्॥४॥
सर्वसम्पत्करं शीघ्रं पुत्रपौत्रप्रवर्धनम्।
शुक्ले श्रावणके मासे पौर्णिमास्यां तु भार्गवे।
तदारभ्य ब्रतं नार्या महालक्ष्मीं च पूजयेत्॥५॥

पार्वत्युवाच

विधिना केन कर्तव्यं तत्र का नाम देवता।
कथमाराधिता पूर्वं साभूत् सन्तुमनेनसा॥६॥

ईश्वर उवाच

वरलक्ष्मीव्रतं पुण्यं वक्ष्यामि शृणु पार्वति।
कथं त्वं च चकोरोक्षितदधीना भविष्यसि॥७॥

कौण्डण्य नाम नगरे सर्वमण्डनमण्डिते।
हेमप्राकारसहिते चामीकरगृहेज्वले॥८॥

तत्र सा ब्राह्मणी काचित् चारुनामेति विश्रुता।
पतिभक्तिरता साध्वी श्वशूश्वशुरयोर्मता।
कलानिधिसमारूपा सततं मञ्जुभाषिणी॥९॥

तस्याः प्रसन्नचित्तेन लक्ष्मीः स्वप्रङ्गंता तदा।
एहि कल्याणभर्द्रं ते वरलक्ष्मीप्रसादतः॥१०॥

नभोमासे पौर्णिमास्यां नातिक्रान्ते भृगोर्दिने।
आरब्धव्यं ब्रतं तत्र महालक्ष्म्या यतात्मभिः॥११॥

सुवर्णप्रतिमां कुर्याच्चतुर्भुजसमन्विताम्।
पूर्वगृहमलङ्घत्यतोरणैरङ्गवलिकैः ॥१२॥

तद्दिने भार्गवे वारे नवभाण्डसमन्वितम्।
गृहं च पूर्वदिग्भागे ईशान्यां च विशेषतः॥१३॥

गोधूमान् प्रस्थसङ्घाकान् भूमौ निक्षिप्य पूजयेत्।
संस्थाप्य कलशं तत्र तन्दुलैर्वाससा भरेत्॥१४॥

पुष्पाणि च विनिक्षिप्य सुवर्णं प्रक्षिपंस्ततः।
पलवांश्विनिक्षिप्य वस्त्रेणाच्छाद्ययततः॥१५॥

प्रतिमांस्थापयेत् तत्र पूजयंश्च यथाविधि।
पश्चामृतेन स्नपनं कारयेन्मन्त्रितः सुधीः॥१६॥

शुद्धस्नानं ततः कृत्वा देवीसूक्तेन वै ततः।
अष्टगन्धैः समभ्यर्च्य पलवांश्च समर्पयेत्॥१७॥

अश्वत्थवटविल्वादिचूतदाढिमलिकाः।
तुलसी करवीरैश्च केतकैश्वम्पैस्तथा॥१८॥

एतेषां पत्रमादाय एकविंशतिसङ्घाया।
नानाविधानि पुष्पाणि मालत्यादीनि वै ततः॥१९॥

धूपदीपैर्महालक्ष्मीं पूजयेत् सर्वकामदाम्।
पायसं सर्वमन्त्रश्च सर्वभक्ष्येश्वसंयुतम्॥२०॥

एकविंशतिसङ्घाकैरपृपैश्च न्यवेदयेत्।
पुनः पश्चैवतेतत्रलक्ष्म्यर्थन्तुविनिक्षिपेत्॥२१॥

उपचारैर्बहुविधैर्नानासन्मानकैस्तथा ।
देव्यै सर्वसमर्थ्याथवरमिष्टं च याचयेत्॥२२॥

नृत्यगीतादिसहितं देवीं सम्पार्थयेच्छ्रियम्।
उमा सरस्वती धात्री शची च प्रियवादिनि॥२३॥

एताभिश्च कृतं सम्यग् ब्रतं सर्वसमृद्धिदम्।
मत्पूजा तत्र कर्तव्या वरं दास्यामि काङ्क्षितम्॥२४॥

चारुमतिरुवाच

नमामि वरलक्ष्मीन्त्वामागतां परमेश्वरीम्।
नमस्ते सर्वलोकानां जनन्यै पुण्यमूर्तये॥२५॥

शरण्ये त्रिजगद्वन्द्ये विष्णुवक्षस्थलस्थिते।
त्वया विलोकिता प्रीत्या मुक्ता सा सद्यः सङ्कटात्॥२६॥

जन्मान्तरसहस्रेषु किं मया सुकृतं कृतम्।
यतस्त्वत्पादयुगुलं पश्यामि हरिवलभे॥२७॥

एवं स्तुता सा कमला प्रहास्य च बहुन् वरान्।
दत्वा चारुमतिस्तत्र स्वप्रादुत्थाय साक्षगात्॥२८॥

तत्सर्वं कथयामास बन्धूनां पुरतस्तथा।
श्रुत्वा ते बान्धवः सर्वे साधु साधिति चाब्रुवन्॥२९॥

तथैव करवामेति तदागमनकाङ्क्षिणी।
भाग्योदये न सम्प्राप्तं वरलक्ष्मीदिनं तदा॥३०॥

स्त्रियः प्रसन्नवदना निर्मलाश्चित्रवाससः।
नूतनेतन्दुलैः पूर्णे कुम्भे च पदवलभे॥३१॥

पद्मासने पद्मकरे सर्वलोकैकपूजिते।
नारायणप्रिये देवि सुप्रीता भव सर्वदा॥३२॥

मन्त्रेणानेककलशे उपचाराननुक्रमैः।
त्यक्ता च दक्षिणे हस्ते वरसुत्रं ददुः श्रियः॥३३॥

अन्नदानरता नित्यं बन्धुपोषणतत्परा।
पुत्रपौत्रैः परिवृता धनधान्यसमन्विता॥३४॥

ततो देवीसमीपे तु तिष्ठती कृतमङ्गला।
शिवदेव्यः प्रसादेन मुक्ताहारविभूषिता॥३५॥

स्वपदं समयाजग्मुहर्त्यश्वरथसङ्कला।
अन्योन्याः कथयामास प्रीत्या चारुमतिस्तदा॥३६॥

इदं गुह्यमिदं सत्यं नरो भद्राणि पश्यति।
स्वयं चारुमतिर्मुख्यानुपलब्धा मनोरथान्॥३७॥

पूज्या चारुमतिश्वैव भूत्वा भाग्यवतीश्विरम्।
एषा चारुमती साध्वी दृष्टा सा मित्रयोषिताम्॥३८॥

इह मानुषलोके हि ब्रतं कार्यं सुविस्तरम्।
ब्रतं पुण्यकरं चैव कुर्याद् भक्तिपुरःसरम्॥३९॥

भक्त्या करोति विपुलान्।
भोगान्नाप्यश्रियं ब्रजेत् ॥४०॥

ब्रतानामुत्तमं पुण्यं वरलक्ष्मीब्रतं शुभम्।
तत्कृतेन नरोनारीपां स्वद्वयगँगमिष्यति॥४१॥

य इदं शृणुयान्नित्यं वाचयेद् वा समाहितः।
धनधान्यं समाप्नोति वरलक्ष्मीप्रसादतः॥४२॥

॥इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे ईश्वरपार्वतीसंवादे वरलक्ष्मीब्रतकथा समाप्ता॥

